

**TAMMELAN ESIOPETUKSEN
JA
KAKSIVUOTISEN
ESIOPETUSKOKEILUN
LUKUVUOSISUUNNITELMA
2023 – 2024**

Esiopetuksen opetussuunnitelman ja kaksivuosisien esiopetuksen kokeilun
kokeiluopetussuunnitelman liitteeksi

Sisällys

1.	ESIOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET	4
2.	ESIOPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN	4
2.1	Esiopetuspaikat	4
2.2	Ajankohdat ja tuntimäärä.....	4
3.	ESIOPETUKSEN TYÖN ORGANISOINTI.....	5
3.1	Tavoitteet ja painopistealueet.....	5
3.2	Tapahtumat ja retket.....	6
3.3	Yhteistyötahot	9
3.4	Esiopetuskuljetukset.....	10
3.5	Johtamistoiminta	10
4.	OPPIMISEN EHEYTTÄMINEN JA MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET	10
4.1	Ilmaisun monet muodot	10
4.2	Kielen rikas maailma.....	11
4.3	Minä ja meidän yhteisömme	11
4.4	Tutkin ja toimin ympäristössäni	12
4.5	Kasvan ja kehityn	12
5.	LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN PAIKALLISET PAINOTUKSET	13
6.	OSALLISTAMINEN	13
7.	OPPILASHUOLTO, HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS	14
7.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	14
7.2	Oppilashuoltoryhmät.....	14
7.3	Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.....	14
7.4	Esiopetusyksikön säännöt	15
7.5	Suunnitelma turvallisuussuunnitelman ylläpitämiseksi	15
8.	ARVIOINTITOIMINTA	15
8.1	Toiminnan arviointi.....	15
8.2	Palautteen antamisen periaatteet ja palautteen pedagoginen tehtävä oppimisen edistämässä	15
9.	KEHITTÄMISTOIMINTA.....	16

Päiväkotikohtaiset tiedot

Päiväkoti: _____

Esiopetusryhmien nimet ja toiminta-ajat (klo aika):

_____ klo _____

_____ klo _____

_____ klo _____

Esiopetusryhmien henkilökunta: _____

Esiopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty lautakunnassa (pvm): 2016, 2021,2022

Lukuvuosisuunnitelma on käsitelty päiväkodissa koko työyhteisön kanssa (pvm): _____

Varhaiskasvatusyksikön esihenkilön allekirjoitus: _____

Lukuvuosisuunnitelma on hyväksytty kasvatus- ja koulutuslautakunnassa (pvm): _____

Varhaiskasvatuspäällikön allekirjoitus: _____

Perusopetusasetus 9§

Opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

1. ESIOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tammelan esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma laaditaan kuntakohtaisesti ja hyväksytään sivistyslautakunnassa vuosittain lukuvuoden alkaessa. Lukuvuosisuunnitelma täydentää esiopetuksen opetussuunnitelmaa ja tarkentaa esiopetuksen toimintaa yksikkökohtaisesti. Laadintaan osallistuvat esiopetusryhmien henkilökuntaa. Lukuvuosisuunnitelman ryhmäkohtainen toteuttaminen on varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla. Yksikkökohtaiset tarkennukset tehdään toiminnan alettua esiopetusryhmän koko henkilökunnan kanssa. Vuosisuunnitelmaa tarkennetaan esiopetuksen alettua lasten tarpeista ja mielenkiinnonkohteista lähtien.

Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä ja vuorovaikutustaitoja leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla. Esiopetuksessa arvostamme erilaisuutta ja otamme jokaisen lapsen huomioon yksilönä, omana itsenään. Toimintakulttuurin muodostumiseen vaikuttaa kunnan kuntastrategia ja kunnan arvot: vastuullisuus, asiakaslähtöisyys, yhdessä onnistuminen ja tahto uudistua.

Oppimisympäristönä on päiväkodin tilat ja lähiympäristö. Oppimisympäristönä käytössä on myös liikuntapuisto, koulujen lähiliikuntapaikat, paikalliset luonto- ja tutustumiskohteet. Esiopetuksen työtavoissa korostuu monipuolisuus ja lasten mielenkiinnon kohteet. Esiopetuksessa on käytössä monipuolista materiaalia ja välineistöä. Esiopetusryhmissä toteutetaan leikkipedagogiikkaan perustuvaa oppimismenetelmää ja pienryhmätoimintaa.

Työskentely toteutetaan opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Esioppilailla on käytössä esiopetuskirja. Lapsella on kasvun kansio tai peda.net lapsen kansio, johon kerätään lasten töitä ja kuvausta toimintakaudesta. Esiopettajilla on käytössä esiopetukseen laadittua materiaalia muun muassa opettajan oppaat ja sähköistä materiaalia.

Jokaisessa ryhmässä on käytössä Peda-net verkosto tiedonkulkua varten kodin ja esiopetuksen välille. Tämän lisäksi henkilökohtaiseen tiedonkulkuun käytetään Wilmaa. Syksyn perhe-/vanhempainillassa kerrotaan toiminnasta ja esiopetuksen menetelmistä sekä osallistetaan huoltajat vaikuttamaan toimintaan. Vuoden mittaan tiedotetaan huoltajia esiopetukseen liittyvistä asioista.

2. ESIOPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN

2.1 Esiopetuspaikat

Esiopetusta annetaan Tammelan Kirkonkylässä päiväkotit Taikatassussa, Portaan päiväkodissa ja Tammitarhan päiväkodissa Riihivalkamassa. Vuorohoitopäiväkotina toimii Tammitarhan päiväkotit.

2.2 Ajankohdat ja tuntimäärä

Esiopetusta annetaan 700 tuntia lukuvuoden aikana. Viikoittainen esiopetusaika on 20 tuntia viikossa. Esiopetus painottuu aamupäivään ryhmän toiminnasta riippuen pääsääntöisesti klo 8.30 – 13.00 välille. Esiopetus alkaa Tammelassa 22.8.2023 ja päättyy 31.5.2024.

Esiopetuksen toiminta-ajat kaudella 2023-2024:

SYYSLUKUKAUSI 22.8.2023-20.12.2023

KEVÄTLUKUKAUSI 8.1.2024-31.5.2024

SYYSLOMA (vko 42) 16.-20.10.2023

ITSENÄISYYSPÄIVÄ 6.12.2023

JOULULOMA 21.12.2023-7.1.2024

TALVILOMA (vko 9) 26.2.-3.3.2024

PÄÄSIÄISLOMA 29.3.-1.4.2024

VAPPU 1.5.2024

HELATORSTAI JA PERJANTAIVAPAA 9.-10.5.2024

ei esiopetusta

ei esiopetusta

ei esiopetusta

ei esiopetusta

ei esiopetusta

ei esiopetusta

ei esiopetusta

Esiopettajien viikoittainen työaika on 38 h 15 min, josta esiopetusta lapsiryhmässä on 20 t/vko. Esiopettajien lapsiryhmätyön ulkopuolinen työaika on 5 t/vko sisältäen suunnittelua, kehittämistä ja arviointia. Tämän lisäksi varataan riittävä työaika yhteistyöhön huoltajien ja sidosryhmien kanssa. Muu työaika on varhaiskasvatuksessa. Koulujen loma-aikoina ei anneta esiopetusta, silloin esiopettajat työskentelevät lapsiryhmissä 33 t 15 min ja suunnittelu-aika 5 t/vko.

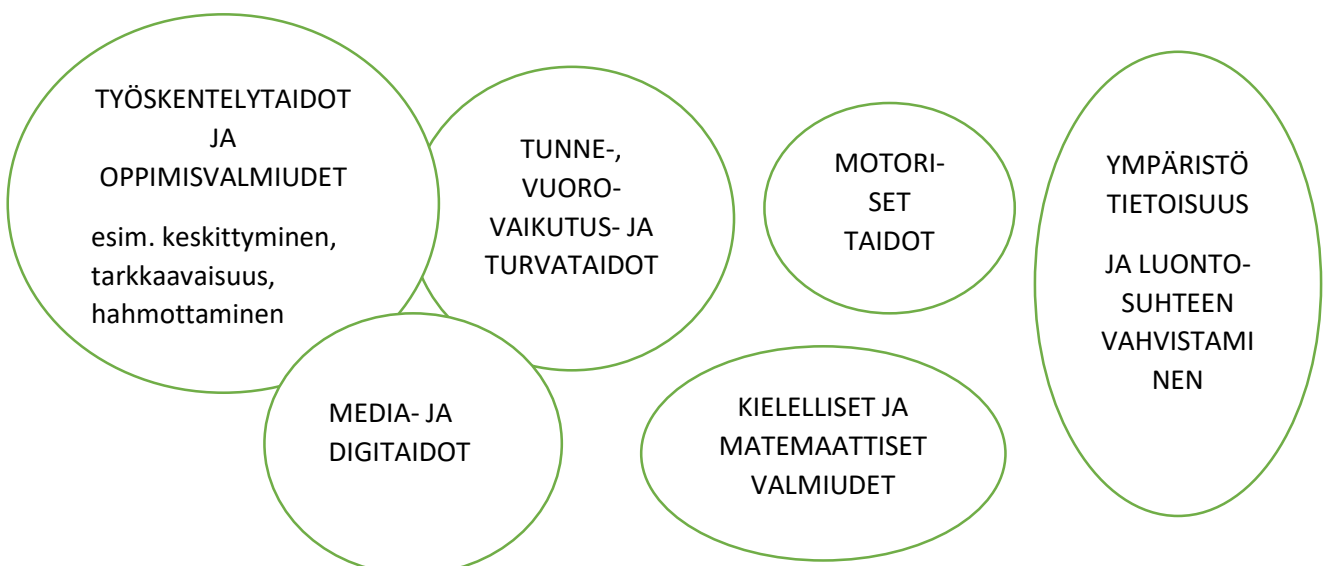
3. ESIOPETUKSEN TYÖN ORGANISOINTI

3.1 Tavoitteet ja painopistealueet

Varhaiskasvatuksessa tavoitteet asetetaan toiminnalle. Esiopetuksen tavoitteissa huomioidaan ryhmä- ja yksilökohtaiset tavoitteet. Esiopetusryhmän tavoite muodostuu lasten yksilöllisistä tarpeista, jotka huomioidaan lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa.

Keskeisiä tavoitteita lukuvuodelle:

- pedagoginen leikki
- tukea jokaisen lapsen tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittymistä
- hyödyntää erilaisia tapoja oppia
- tukea lapsen omatoimisuuden kehittymistä
- tukea lapsen kielellistä kehitystä mm. lapsille lukeminen
- lapsen hyvinvoinnin edistäminen

Keskeisinä menetelminä ovat leikin kautta oppiminen erilaisissa oppimisympäristöissä ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu yhteistyössä huoltajien kanssa. Henkilöstö on aidosti läsnä ja havainnoi, kehittää leikkiä lapsia osallistaen sekä luovaa toimintaa hyödyntäen. Kannustetaan lapsia ponnistelemaan sopivasti onnistuakseen, sanoittamaan tunnetilaa ja pääsemään erilaisista tunnetiloista eteenpäin. Liikkuminen on keskeistä erilaisissa ympäristöissä, opitaan tunnistamaan kehon toimintaa esim. hiki, hengästyminen. Herätetään lapsissa kiinnostus vieraisiin kieliin ja kulttuureihin, muun muassa tutustutaan englannin kieleen leikkien ja laulaen.

Arviointi on jatkuvaa ja perustuu havainnointiin ja lasten kanssa keskusteluun. Arvioinnin kohteena on pedagogisen toiminnan ja oppimisympäristöjen arviointi, jonka kautta lapset oppivat asioita ja kehittävät vuorovaikutus- ja leikkitaitojaan.

Esiopetusryhmän tavoitteet

Esiopetusryhmälle asetetaan lukuvuosikohtainen tavoite, joka kirjataan tähän. Jokaisen esiopetusryhmän tavoitteet, arviointi ja suunnitelmat kirjataan Teams-kansioon viikottain.

Esiopetusryhmäkohtaiset tavoitteet

Päiväkoti Taikatassu, Ketut:

- matemaattiset taidot, tunne- ja vuorovaikutustaidot

Päiväkoti Taikatassu, Sudet:

- kielelliset taidot, ilmaisu, liikunta

Päiväkoti Taikatassu, Ilvekset:

- kaveritaidot, kielelliset taidot (äänteet), toiminnallisuus tekemisessä huomioiden, hienomotoriset taidot, keskittyminen siihen mitä ollaan tekemässä.

Portaan päiväkoti:

- Kielellisten taitojen tukeminen pienryhmä toiminnan avulla.
- Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kehittäminen
- Sosiaalisten ja tunnetaitojen harjaannuttaminen

Tammitarhan päiväkoti, Tietäjät:

- tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu arkisessa toiminnassa sekä yhteistyössä alkuopetuksen kanssa yhteisin toiminnallisilla tunneilla
- kielellisten taitojen tukeminen ja harjaaminen erityisesti käsitteiden osalta, paljon riimejä, loruja, leikkejä, joissa luokittelua
- toiminnallisuuden lisääminen alkuopetuksen kanssa tehtävään yhteistyöhön

Yhteistyön tavoitteet joustavassa esi- ja alkuopetuksessa:

Säännöllinen yhteistyö, vertaisoppiminen, kannustava ilmapiiri, opimme yhdessä, Portaan yhteisön Mehenki, itsearviointi

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus esiopetusryhmien toiminnassa.

Päiväkoti Taikatassu, Ketut ja Sudet: Huomioimme jokaisen yksilönä. Olemme aikuisina esimerkkinä siinä, miten huomataan jokaisessa vahvuudet ja hyvä. Kiinnitämme huomiota erityisesti yrittämiseen ja harjoitteluun. Toiminnan suunnittelussa otamme huomioon, että kaikki voivat osallistua (esim S2, motoriset haasteet) . Lapset harjoittelevat toimimaan kaikkien kanssa.

Päiväkoti Taikatassu, Ilvekset: Huomioidaan yksilön tarpeet ja toiveet ryhmässä. Kaikki lelut ovat kaikkien saatavilla ja jokainen voi osallistua kaikkeen toimintaan. Leikitään erilaisissa ryhmäkoostumuksissa. Huolehditaan tiedon kulusta ja tekemisestä kaikille ryhmän jäsenille, ja hyödynnetään jokaisen osaamista /vahvuuksia.

Portaan päiväkoti: Huomioidaan jokainen lapsi omana yksilönä

Keskustellaan erilaisuudesta. Opitaan kunnioittamaan kaikkia yksilöitä ja erilaisia perheitä. Hyödynnetään kaikkien työntekijöiden tietoa ja taitoja (oma esimerkki), positiivinen huomio, kehu eivät ole sukupuolittuneita, kaikilla lapsilla on yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet toimia ryhmän jäsenenä ja osallistua toimintaan, sukupuoli ei rajoita tekemistä, olemme kaikki yhtä arvokkaita sekä lapset että aikuiset, kaikki otetaan leikkiin mukaan, aikuinen kiinnittää huomioita puhutapaansa, toisten huomioiminen ja auttaminen

Tammitarhan päiväkoti, Tietäjät: Keskustellaan perheistä ja niiden erilaisuudesta, tuodaan esille, että erilaiset käytännöt ja tavat voivat olla ihan yhtä hyviä, erilaiset asiat sopivat erilaisille ihmisille.

Lulut ja leikit ovat saatavilla kaikille ja leikkipareja ja -ryhmiä muodostetaan eri perusteilla.

Käyttäytymisen tukeminen esiopetusryhmän toiminnassa

Yhteisesti sovitut käyttäytymistavoitteet (kasvatustavoitteet), jotka ovat opetettavan sosiaalisen käyttäytymisen perustana. Näiden mukaista käyttäytymistä opetetaan lapsille. Käyttäytymistä tuetaan muistuttamalla ja jatkuvalla opettamisella sekä jokaisen omalla esimerkillä. Käyttäytymistavoitteiden

mukainen käyttäytyminen huomioidaan kehuilla, ja korjaavaa käyttäytymistä ohjataan työntekijän tukemana ja mallilla. Työtiimillä on yhdessä sovitut ja yhdenmukaiset tavat puuttua ei-toivottuun käyttäytymiseen.

Ryhmien yhteiset sopimukset:

Päiväkoti Taikatassu, Ketut ja Sudet: Aikuiset ovat esimerkkinä lapsille. Huomaamme hyvät asiat. Harjoitteleme tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Arjen pienet sanat/teot: tervehtiminen, ole hyvä, kiitos, toisen kuunteleminen, silmiin katsominen, toisen auttaminen

Päiväkoti Taikatassu, Ilvekset: Laadimme yhteiset säännöt, jotka ohjaavat lasta kaverin kunnioittamiseen, empatiaan, oman toiminnan ohjaukseen sekä tunnetaitojen ja itsesäätelyn vahvistumiseen. Kannustamme lapsia oikeanlaiseen käyttäytymiseen sekä huomioimme positiiviset tavat ja onnistumiset sanallisesti, peukun näyttämällä sekä positiivisen pedagogiikan tavoin toimivilla liikennevaloilla. Aikuiset näyttävät mallia ja esimerkkiä.

Portaan päiväkoti: Positiivinen palkitseminen, hyvän teon huomaaminen (liikennevalot)

Sääntöpuussa ryhmässä yhdessä päätetyt tavat, liikennevalot tukevat positiivisen käyttäytymisen vahvistamista, sanoitetaan tilanteita ja keskustellaan yhdessä, kuvatuki, tuetaan lasten keskittymistä-> aikuinen on läsnä ja tukena (pilkottu kuvatuki), suunnitellaan leikkejä ja toimintaa yhdessä lasten kanssa-> lisää lasten sitoutumista

Tammitarhan päiväkoti, Tietäjät: Lasten kanssa mietitään ryhmän yhteiset säännöt, jotka mietitään enemmän ohjeiksi kuin kielloiksi. Vuorovaikutus- ja tunnetaitoja harjoitellaan joka päivä arjessa mm. Haastaen lapsia itse keksimään hyviä toimintatapoja. Positiivinen kannustus liikennevaloja tukena käyttäen. Aikuisten malli esim. Tervehtimisessä, kiittämisessä ja tarvittaessa anteeksi pyynnössä.

3.2 Tapahtumat ja retket

Sovitaan erikseen toimintakauden aikana. Painotetaan retkeilyä lähiseudulla ja Tammelan luontokohteissa.

Retket ja tapahtumat toimintavuoden aikana:

Merkitään pvm + paikka + tapahtuma:

3.3 Yhteistyötahot

Huoltajien kanssa käydään keskusteluja läpi vuoden muun muassa tuonti- ja hakutilanteissa. Wilma mahdollistaa sähköisen viestinnän. Huoltajien kanssa käydään keskustelu esiopetuksen alkaessa. Esiopetuksen oppimissuunnitelma keskustelut käydään vähintään kaksi kertaa jokaisen perheen kanssa. Joustavan esi- ja alkuopetuksen myötä lapsen siirtymävaihe muodostuu joustavammaksi. Tämän vuoksi ryhmä harkitsee esioppilaan siirtymäkeskustelun toteuttamista ja tiedonsiirtoa esiopetuksesta kouluun. Tiedonsiirtolomake on wilmassa täytettävissä. Vuoden mittaan keskustellaan huoltajien kanssa aina, kun tarvetta on esimerkiksi oppilashuollollisissa asioissa. Koolle kutsujana oppilashuollon keskusteluissa on se henkilö, joka asian havaitsee.

Yhteistyö koulujen kanssa Esi- ja alkuopettajien pedagoginen tiimi kokoontuu säännöllisesti. Tämän lisäksi jokaisella esiopetusryhmällä on omia yhteistyömuotoja koulujen kanssa. Tammitarhan ja Portaan esiopetusryhmät toimivat alkuluokkana yhteistyössä alkuopetuksen 1. – 2. luokkien kanssa. Toiminnassa toteutetaan yhteisopettajuutta. Opiskeluhuollon kanssa tehtävä yhteistyö.

Muita keskeisiä yhteistyötahoja on kunnan liikunta- ja kulttuuritoimi, työpaja sekä kirjasto. Yhteistyö seurakunnan ja järjestöjen kanssa antaa laajuutta esiopetukseen. Lisäksi esiopetusryhmissä on mahdollisuus tehdä yhteistyötä muun muassa poliisin, palokunnan, hammashoitajan, vanhustyön tai muun tahon kanssa. Yhteistyötahojen kanssa tehtävää yhteistyötä hyödynnetään laaja-alaisen osaamisen toteuttamisessa.

Yhteistyön tavoitteet joustavassa esi- ja alkuopetuksessa

Päiväkoti Taikatassu, Ketut: Tavoitteenamme on, että teemme yhteistyötä alkuopetuksen kanssa.

Päiväkoti Taikatassu, Sudet: Tavoitteenamme on, että teemme yhteistyötä alkuopetuksen kanssa.

Päiväkoti Taikatassu, Ilvekset: Tavoitteena on, että teemme yhteistyötä Tammelan koulun 1. luokan kanssa esim yhteisten metsäpäivien ja toiminnan kautta muutaman kerran vuoden aikana.

Portaan päiväkoti: -Yhteiset suunnittelut -Säännölliset etukäteen sovitut toiminnot 1-2luokan kanssa.

Tammitarhan päiväkoti, Tietäjät: Yhteistyötä on sovittu toteutettavaksi kahtena päivänä viikossa. Yhteistyö pyritään pitämään hyvin toiminnallisena ja osallistavana, jolloin tarkkoja suunnitelmia ei tarvitse noudattaa vaan voidaan lähteä lasten/oppilaiden ideoita viemään eteenpäin. Yhteistyössä korostuu luonto ja yhdessä tekeminen.

3.4 Esiopetuskuljetukset

Esiopetuskuljetukset järjestetään perusopetuksen kuljetusten yhteydessä ja tarvittaessa omina reitteinä. Kuljetuksista on erilliset ohjeet ja sopimukset yhdessä perusopetuksen kanssa. Varhaiskasvatuspäällikkö valmistelee esiopetuskuljetukset keväisin. Päiväkodin johtajat sopivat aikatauluihin liittyvät asiat liikennöitsijöiden kanssa ja laittavat aikataulutiedot peda.net-sivuille (reittitiedot, ilman lapsen kotiosoitetta).

3.5 Johtamistoiminta

Johtaminen perustuu luottamukseen ja yhteistyöhön. Osallistavalla johtamisella saavutetaan hyvä työilmapiiri, jossa arvostetaan toista, opitaan ja koetaan työ mielekkäänä. Johtaminen on suunnitelmallista ja noudattaa kunnan arvoja. Varhaiskasvatuspäällikön tehtävä on huolehtia hallinnosta, asioiden ja ihmisten johtamisesta sekä asiakaspäätöksistä. Päiväkodin johtajien tehtävä on huolehtia ammatillisesta johtamistehtävästä ja pedagogisesta johtamisesta yksikössään.

Työyhteisö osallistetaan työn suunnitteluun ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Johtaminen perustuu jaettuun johtajuuteen, jossa jokainen työyhteisön jäsen käyttää parhaalla mahdollisella tavalla asiantuntemustaan ja intoaan yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. Näin syntyy sujuvaa toimintaa, joka tuottaa hyviä asiakaskokemuksia.

Suunnittelukäytännöt/kokoukset:

- esiopetusryhmien lapsiryhmätiimit viikoittain, joissa esiopetusryhmän henkilökunta suunnittelee yhdessä
- opettajatiimi yksiköittäin vähintään kerran kuukaudessa
- päiväkodilla on mahdollisuus pitää iltapäiväpalaveri (n. klo 16-18), johon mahdollistetaan koko päiväkodin henkilökunnan osallistuminen
- pedagogiset tiimit, lähikoulun alkuopettajien välinen tapaaminen, esi- ja alkuopettajat
- yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä 2-4 kertaa vuodessa
- koko varhaiskasvatuksen iltapalaverit 2-4 kertaa vuodessa koko henkilöstölle
- varhaiskasvatuksen ja koulujen johtoryhmä sivistystoimen johtajan johdolla
- varhaiskasvatuksen pedagoginen tiimi varhaiskasvatuspäällikön johdolla
- varhaiskasvatussyksikön esimies mahdollistaa jokaiselle varhaiskasvatuksen opettajalle viisi tuntia suunnitteluaikaa viikoittain ja lapsiryhmän ulkopuolista työaikaa huoltajayhteistyöhön ja monialaiseen oppilashuoltotyöhön

4. OPPIMISEN EHEYTTÄMINEN JA MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET

Esiopetuksen toiminta perustuu eheyttämiseen. Lasten kanssa tutkitaan ilmiötä ja toimintaan liitetään erilaisia oppimiskokonaisuuksia.

4.1 Ilmaisun monet muodot

- Silmän ja käden yhteistyö esim. kynäote, piirtäminen, leikkaaminen, pujottelu, ompelu, taiteilu, viivatehtävät.
- Erilaisten tekniikoiden harjoittelu esim. maalaus, muovailu, huovutus, puutyöt

- Erilaisten materiaalien ja välineiden käyttö esim. luonnonmateriaalit, askartelumateriaalit.
- Kulttuuritarjontaan tutustuminen esim. erilaiset teatterit, taidenäyttelyt, musiikkiesitykset ja etenkin lasten omat tuotokset, luovuuden mahdollistaminen, valmiiden tuotosten tarkastelu.
- Musiikin kuunteleminen ja tuottaminen eri tavoin esim. soittaminen, musiikkiliikunta, laulaminen.
- Perusrytmin harjoittelu esim. kävelyrytmi.
- Kehollinen ja suullinen ilmaisu esim. tanssi, draama, esiintymisen harjoittelu.
- Yhdessä tekemisen ilo.

4.2 Kielen rikas maailma

- Loruttelu, riittäminen, satujen kuuntelu, saduttaminen, kuunteleminen, keskustelu, satuhieronta.
- Lastenkirjallisuuden monipuolinen käyttäminen tavoitteena innostaa ja ylläpitää kiinnostusta kirjoihin, kirjaston palvelujen hyödyntäminen.
- Kirjoittaminen lapsen valmiuksien mukaan.
- Monilukutaidon alkeiden kehittäminen
 - peruslukutaito: kirjaimia ja niiden äänteitä, tavuttaminen, sanahahmot, kieliasu
 - numeerinen lukutaito: numerot, symboliikka
 - kuvanlukutaito: harjoitella tunnistamaan kuvaan liittyviä asioita, kuvan ja merkityksen tiedostaminen esim. liikennemerkkit
 - medialukutaito: tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin lähteisiin, vastataan lapsen kysymyksiin media-askarruttaviin asioihin, tutustutaan tietokoneeseen tai tablettiin mitä sillä voi tehdä, lapsi voi kuvata esim. luontoa ja tuottaa kuvan paperille
- Kannustetaan kielen kehittymiseen vuorovaikutuksessa, jossa annetaan lapsen itse ratkaista asioita ja aikuinen ohjaa lapsen ajatusta oikeaan suuntaan. Sallitaan lapsen valitsemat vastaukset ja annetaan hänen perustella ne.
- Englannin kielen varhentaaminen, tavoitteena omaksua vierasta kieltä ja kulttuureita.

4.3 Minä ja meidän yhteisömme

- Millainen meidän ryhmämme on? Tutustutaan toisiimme ja kulttuureihimme. Kodin perinteiden ja toimintamallien lisäksi lapset kohtaavat erilaisia tapoja toimia. Lasten kanssa pohditaan ja arvostetaan erilaisuutta. Keskustellaan lasten ajatusmaailmasta nousseita aiheita.
- Tutustumisen kohteena ovat esiopetusryhmässä läsnä olevat uskonnot, katsomukset ja uskonottomuus.
- Lapsi saa vaikuttaa omiin valintoihin aikuisen ohjaamana, vahvistaa osallisuutta toimintaympäristössä
- Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja esim. hyvät tavat, toisen huomina, ryhmässä toimimisen taidot, opetellaan ymmärtämään, miten oma toiminta vaikuttaa toisiin, tunnetaidot
- Vahvistetaan lapsen itsetunnon kehittymistä kannustamalla, kehumalla ja rohkaisemalla ja mahdollistamalla oivaltamisen ilo.
- Huomioidaan toiminnassa juhlapyhät.
- Tutustutaan lähiympäristöön esim. Tammelan luontokohteisiin ja päiväkodin lähiympäristöön.

4.4 Tutkin ja toimin ympäristössäni

- Tarjotaan mahdollisuuksia olla ulkona ja metsässä. Ulkotilat ovat osa esiopetuksen oppimisympäristöä. Ulkona havaitaan ja tutkitaan asioita sekä etsitään syy-seuraussuhteista. Luonnossa toimiessa kehitetään lasten ajattelua ja motorisia taitoja leikin ja toiminnan kautta.
- Luomme esiopetuksessa pohjaa lapsen luontoa suojelevalle ajattelutavalle ja ohjaamme lasta huolehtimaan ympäristöstään. Tutustutaan luonnon suojeluun ja ohjataan lasta huolehtimaan ympäristöstä.
- Rakennetaan sisätilat lasten kanssa siten, että ne innostavat leikkimään ja tutkimaan asioita. Leikkiminen on keskeinen oppimisen menetelmä, jolle annetaan aikaa ja mahdollistetaan leikin jatkuvuus. Aikuinen havainnoi ja tukee lasten leikkiä. Aikuinen auttaa lapsia saamaan kavereita ja osallistumaan yhteiseen leikkiin.
- Oppimisympäristö tukee lapsen hienomotoriikan ja ajattelun kehittymistä esim. tietokoneen hiiren käyttö, (tietokone)tabletin käyttö, rakenteluleikit, roolileikit, askartelumateriaalit. Lasten ajattelu ja ideat tulevat näkyviksi toiminnan ja mahdollisten tuotosten kautta.
- Matematiikkaa arjen tilanteissa, toiminnallista matematiikkaa, opetellaan ongelmanratkaisutaitoja
- Numeeriseen lukutaitoon liittyen harjoitellaan vertailua, sarjoittamista, luokittelua, lukusana-lukumäärävastaavuus 0-10, lukujonot, matemaattiset käsitteet ja mittaaminen

4.5 Kasvan ja kehityn

- Keskustellaan lasten kanssa terveellisestä ruokavaliosta ja lasten lautasmallista, hampaiden hoidosta, nukkumisesta, puhtaudesta, pukeutumisesta eri säässä sekä ensiaputaitojen alkeista.
- Jokapäiväisiä työkasvatuksellisia ja arjen taitoja harjoitellaan luontevasti esim. tavaroiden ja vaatteiden vieminen paikoilleen, askareiden jälkien siivoaminen.
- Mahdollistetaan lapsille liikkuminen erilaisissa liikuntaympäristöissä muun muassa sisällä, ulkona, liikuntapuistossa, lähiliikuntapaikoilla, koulun salissa. Toiminnassa huomioidaan erilaiset liikuntamuodot. Ohjataan lapsille liikunta eri vuoden aikojen liikuntamuodot huomioiden.
- Opetellaan turvallista liikkumista lähiympäristössä sekä mahdollisuuksien mukaan kävely- ja pyöräteillä. Siirtymävaiheisiin liittyvää odottelua pyritään vähentämään.
- Tutustutaan erilaisiin liikuntamuotoihin ja liikuntavälineisiin.
- Kannustetaan lasta liikkumaan tavoitteena tuottaa mielihyvää, onnistumisen kokemuksia ja yhdessä tekemisen iloa.
- Pohditaan yhdessä lasten kanssa myös henkisen hyvinvoinnin tärkeyttä mm. hyvät ihmissuhteet, ystävyys, toisen auttaminen, avun pyytäminen. Aihetta voidaan käsitellä esim. keskustellen, lastenkirjallisuuden ja draaman avulla.
- Turvataidot, tunnetaidot (tunteiden tunnistaminen, ilmaisu ja säätely).
- Yhteistyö ja keskustelu perheiden kanssa terveellisten elämäntapojen ja arjen hallintataitojen tärkeydestä. Varhaislapsuudessa luodaan pohja terveellisille elämäntavoille yhdessä esiopetuksen ja kotien kanssa.

5. LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN PAIKALLISET PAINOTUKSET

Ajattelu ja oppiminen

- Eheytyy joka paikkaan
- Kannustetaan lasta ratkaisemaan itse asioita. Ei anneta lapselle suoraa ohjetta tai valmista vastausta, jolloin lapsi saa itse miettiä, mitä hän asiasta ajattelee.
- Kannustetaan lasta ajattelemaan, kokeilemaan ja tekemään päätelmiä, joiden avulla hän oppii asioita.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

- Eheytyy joka paikkaan
- Joka päiväisessä toiminnassa huomioidaan oma-aloitteisiin ja harjoitellaan itsenäistä selviytymistä päivän tilanteista (perushoidolliset).
- Opetellaan toimivia ja kohteliaita toimintamalleja.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- Turvataidot, Askeleittain –ohjelmat toimivat apuvälineinä.
- Tutustutaan paikalliseen historiaan ja pohditaan niitä.
- Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tutustuminen eri kohteisiin mm. Tammelan historiaan liittyvä vahvasti mm. vanha kirkko, Mustialan miljö, Kortenieniemi, Vekkilä, kansakoulu (nykyinen päiväkot), Saaren kansanpuisto
- Ilmaisuun liittyvät asiat mm. teatteri ja taidenäyttely

Monilukutaito

- Eheytyy joka paikkaan
- Kts. myös oppimiskokonaisuuksissa mainitut asiat.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

- Käytössä olevia välineitä: Smart Board, tabletti, tietokone, (työvälineitä lisätään)
- Käytössä olevia ohjelmia: molla-abc, ekapeli, papu.net, kierrätystehtäviä, edu.fi tehtäviä, aparaattisaari, itsetehdyt Smart Board ohjelmat
- Valokuvaaminen, lapset saavat kuvata omia mielenkiinnonkohteitaan
- Ohjaaminen median turvalliseen käyttöön
- Ohjataan toimimaan tarkkojen ohjeiden mukaan eli koodauksen alkeet

Osallistaminen ja vaikuttaminen

- Lasten ajatusten näkyminen toiminnassa
- Ohjataan lapsia ehdottamaan asioita, miettimään ja ajattelemaan
- Lapset saavat vaikuttaa, millaisia leikkipaikkoja ja välineitä on tarjolla
- Ennen toiminnan suunnittelua annetaan lapsille mahdollisuus vaikuttaa tulevaan toimintaan, keskustellaan lasten kanssa toiminnasta ja erilaisista mahdollisuuksista
- Pieniä vastuutehtäviä lapsille

6. OSALLISTAMINEN

Lasten osallistaminen

Lasten kanssa keskustellaan ja suunnitellaan toimintaa. Pedagoginen dokumentointi on nähtävillä.

Huoltajien osallistaminen

Keskustelut huoltajien kanssa, perheillat, asiakastyytyväisyyskyselyt. Huoltajien ajatusten tuominen näkyväksi esiopetuksen toimintaan.

Yhteistyötahojen osallistaminen

Yhteistä keskustelua ja suunnittelua: koulun nivelvaiheet, esi- ja alkuopetuksen välisen yhteistyö, seurakunta, Omahäme.

7. OPPILASHUOLTO, HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS

7.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Pedagoginen asiantuntijaryhmä keskustelee lapsen tuen tarpeista ja päättää lapsen tuen tarpeen vahvuudesta. Ennen tuen vahvuuden muutosta, varhaiskasvatuksen opettaja arvioi lapsen osaamista pedagogisen arvion tai –selvityksen avulla. Lisäksi pedagoginen asiantuntijaryhmä konsultoi monialaista opiskeluhoollon asiantuntijaa ennen päätöksen tekoa. Lapsen pedagogiseen ryhmään kuuluvat lapsen huoltaja, lapsi ja varhaiskasvatuksen opettaja. Ryhmään voidaan kutsua tarvittaessa asiantuntijoita.

Oppilashuoltopalvelut: neuvolapsykologi 5-vuotiaille ja koulupsykologi 6-vuotiaille.

Kuraattoripalvelut 5-6-vuotiaille.

7.2 Oppilashuoltoryhmät

Oppilashuoltoon on laadittu esiopetuksen oppilashuollon suunnitelma.

Oppilashuoltoryhmät koostuvat yhteisöllisestä oppilashuoltoryhmästä (YHR) ja asiakaskohtaisista monialaisista ryhmistä (MAT). Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu **kaksi** kertaa lukuvuodessa ja muodostuu eri asiantuntijoista. MAT –ryhmä kokoontuu tarvittaessa ja sen kutsuu koolle asian vireille panija. Koollekutsuja kirjaa muistion wilmaan ja tulostaa lukuvuoden päätteeksi arkistokappaleen. Lapset puheeksi menetelmä (TLP) tukee lapsen hyvinvointia.

Yhteisöllisen oppilashuollon (YHR) ajankohdiksi on sovittu seuraavat ajankohdat:

Ti 29.8.2023 klo 13.30-15 Portaankota, tutustuminen, aiheita talveen
Ti 10.10.2023 klo 13.30-15 yhdenvertaisuus (Tiina Hongisto), Nepsy (miten näkyy ja miten kannattaa suhtautua arjessa, yleistä alustusta ja keskustelua (Viivi Ruotanen)
Ti 23.1.2024 klo 13.30-15 opiskeluhoollon suunnitelma,
Ti 7.5.2024 klo 13.30-15

Ryhmäkohtaiset YHR-palaverit voidaan pitää tarpeen mukaan.

7.3 Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Tammelassa on laadittu esi- ja perusopetuksen yhteistyönä yhteinen suunnitelma, jota noudatetaan kaikissa esiopetusyksiköissä.

Seudullinen lähisuhdeväkivallan ehkäisemisen suunnitelma.

7.4 Esiopetusyksikön säännöt

Keskustellaan lasten kanssa esiopetusryhmän säännöistä lukuvuoden alussa. Kirjataan yhteiset säännöt näkyville lasten kanssa.

Lasten kanssa keskustellaan käyttäytymissäännöistä, vrt. käyttäytymisen tavoitteet työntekijöiden ohjaukselle ja esimerkillä.

7.5 Suunnitelma turvallisuussuunnitelman ylläpitämiseksi

Tammelan varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelma ohjaa kaikkia esiopetusryhmiä. Pohditaan lasten kanssa turvallisuuteen liittyviä asioita esim. Turvataitomateriaalia hyödyntäen. Syksyllä pidetään poistumis- ja sisääntuloharjoitus.

ARVIOINTITOIMINTA

7.1 Toiminnan arviointi

Toiminnan arviointi on jatkuvaa. Edellisen lukuvuoden työn ja tavoitteiden toteutumisen arviointi mm. lasten, huoltajien ja henkilöstön arviointi tai tyytyväisyyskysely. Lukuvuosiarvioinnin apuna käytetään Karvin laadunarviointia, sisäistä auditointia ja Liikkuva varhaiskasvatuksen nykytilan arviointia. Asiakastyytyväisyyskyselyt huoltajille toteutetaan joka vuosi keväisin.

Formatiivinen arviointi: Oppimisprosesseja arvioidaan lapsiryhmätiimissä kuukausittain. Työntekijät havainnoivat lasten ja omaa toimintaa. Havainnointi on keskeinen arvioinnin väline. Havainnoista keskustellaan lapsen huoltajan kanssa. Havainnoinnin perusteella on mahdollisuus valita lasta tukevia menetelmiä kehittämään lapsen oppimista.

Summatiivinen arviointi: Opiteiden arvioinnin tukena käytetään kaikissa esiopetusryhmissä seuraavia arviointeja: matemaattisten taitojen arviointi, kielellinen kartoitus ja ohjeen mukaan piirtäminen. Alkukartoitukset tehdään elo-lokakuun aikana. Arviointeja voidaan käyttää kevätkaudella opitun arvioimiseksi. Lisäksi havainnointi on keskeinen arviointimenetelmä.

- jo on huoli lapsesta, tehdään arviointi, muuten ei tarvitse
- kaksivuotisen esiopetuksen arvioinnit, ei erillisiä arviointeja

7.2 Palautteen antamisen periaatteet ja palautteen pedagoginen tehtävä oppimisen edistämässä

Lapsille annetaan paljon myönteistä palautetta heidän onnistumisistaan. Myönteisen palautteen määrää painotetaan ja kielteisen palautteen määrää pyritään vähentämään. Onnistumisen kokemusten kautta lapsen toiminta vahvistuu ja ei-toivottu käyttäytyminen jää vähemmälle. Tavoitteena on saada lapsille paljon onnistumisen kokemuksia.

Lasten oppimisprosessit tehdään näkyväksi huoltajille keskustellen ja lasten tuotoksina.

Henkilökunta arvioi omaa työskentelyä ja työtapoja, miten ne tukevat lasten kehittymistä. Huoltajien kanssa keskustellaan työtavoista ja heiltä saatua palautetta hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Palautteen antaminen ja sen pedagoginen tehtävä korostuu kunnan arvoissa vastuullisuus, asiakaslähtöisyys, yhdessä onnistuminen ja tahto uudistua. Nämä ovat tärkeä muistaa toimintaa suunniteltaessa ja kehitettäessä.

8. KEHITTÄMISTOIMINTA

Kuntastrategia ohjaa toimintaa. Tammelan kunta on UNICEF:n lapsiystävällinen kunta. Tammela on mukana valtakunnallisessa lasten liikkumista ja hyvinvointia edistävässä Liikkuva varhaiskasvatus ja Kanta-Hämeen LOIKKA-verkostossa. Varhaiskasvatus on mukana valtakunnallisessa LOISTO- varhaiskasvatuksen kehittämisverkostossa. Tammelan varhaiskasvatus ja esiopetus on osallisina opetushallituksen hankkeissa valtionavustusten rahoittamana. Henkilöstöä kannustetaan kokeilemaan uusia menetelmiä ja kehittämään toimintaa.